

קשר אל הקוראים

הראשון בעיר אמסטרדם (*Gazeta de Amsterdam*) בשנת 1672, דרך השבועון העברי הראשון (*המגיד*, 1856), העיתון היומי הראשון בשפה העברית, היום (1886), שאנו מציינים בגיליון זה מלאת מאה ועשרים שנה להופעתו, ועד העיתונות היומית והמגזינית, אמצעי התקשורת האלקטרוניים וההיפר-מדיה (אינטרנט) בישראל כיום והמקבילים להם בתפוצות היהודיות.

במובן זה, העיתונות היהודית לא רק העידה על תהליכי המודרניזציה בחברה היהודית אלא גם בישרה אותם ונאבקה למענם לאורך כל דרכה מראשיתה ועד היום הזה. בתור שכזו היא התייצבה להגנת זכויותיהם האנושיות והאזרחיות של היהודים כפרטים ומעמדם הלאומי כעם בין עמים הזכאי להגדרה עצמית מדינית, ובכך היא תרמה לגיבוש התודעה הציבורית השיתופית היהודית במובנה הפוליטי והתרבותי.

גם בימינו אלה ניצבים העיתונות ואמצעי התקשורת היהודיים בארצות דמוקרטיות – אף כי כוחם הציבורי פחת עד מאוד – במאבק נגד גלי האנטישמיות המתחדשים לפרקים, וגם כיום שאלת הזהות הקולקטיבית היהודית היא מענייניהם המרכזיים. ואילו במדינת ישראל, שבה הם ביססו לעצמם מעמד של כוח והשפעה, משמשים אמצעי תקשורת ההמונים, במישורין ובעקיפין, במודע ושלא במודע, כמשמר הדמוקרטיה הישראלית הנמצאת במצב חירום כמעט בלתי פוסק.

אנו תקווה כי בגיליונות הסדרה החדשה של קשר יבואו לידי ביטוי "קווי אופי יהודיים" ייחודיים אלה ואחרים של התקשורת היהודית ועושיה בעבר ובהווה במחקר אקדמי מבוסס ומאוזן, אך לא בהכרח נטול עמדה.

יוסף גורני

אנו שמחים על חידוש הופעתו של כתב-העת קשר מטעם המכון לחקר העיתונות והתקשורת היהודית ע"ש אנדראה וצ'רלס ברונפמן באוניברסיטת תל-אביב.

במשך שש עשרה שנות הופעתו רכש לו קשר בשלושים ושלוש חוברותיו מעמד ייחודי מכובד בקרב החוקרים בתחומים האקדמיים הרלוונטיים, בקרב הקוראים המתעניינים בישראל וגם בקרב אלה בארצות חוץ שהשפה העברית אינה זרה להם. באמצעות התקצירים של המאמרים בשפה האנגלית הוא הגיע לאנשי אקדמיה רבים באוניברסיטאות שונות בעולם.

הישג זה יש לזקוף, כמובן, לזכות החוקרים השונים אשר פרסמו בו את מאמריהם ולזכות הקוראים ששמרו על נאמנותם לכתב-העת, אבל גם ובמיוחד לזכות הראשונים: תחילה להוגה הרעיון של קשר ומייסד המכון לחקר התקשורת והעיתונות היהודית, מר שלום רוזנפלד, לממשיכו בראשות המכון פרופ' מיכאל קרן וכמובן לעורך הראשון ומעצב דרכו של קשר ד"ר מרדכי נאור שנאות להמשיך ולתרום מכישרונו ומניסיונו גם לסדרה חדשה זו.

עם חידוש הופעתו של קשר אנו נשתדל להמשיך בדרך של פרסום מחקרים אקדמיים וסקירות ביקורת על אמצעי התקשורת ואנשי התקשורת היהודים בכל תקופותיהם ובמרב גוניהם הלשוניים, החברתיים, התרבותיים, הרעיוניים והפוליטיים, ובכך להמשיך ולשקף את הווייתו הקיומית של העם היהודי בעולם לא רק כ"עם הספר" אלא גם כ"עם העיתון", אשר בכל ריכוזיו הפזורים בעולם הופיעו עיתונים בלשונות היהודים ובשפת ארצות מושבם.

העיתונות היהודית פיגרה אמנם בהופעתה כמאה שנה אחרי העיתונות הכללית באירופה, אולם כשלעצמה היא כבר בת שלוש מאות שלוש וארבע שנים לפחות, מאז הופעת העיתון היהודי

קשר – כתב עת לחקר תולדות העיתונות והתקשורת בעולם היהודי ובישראל יוצא לאור פעמיים בשנה ע"י מכון ברונפמן לחקר העיתונות והתקשורת היהודית באוניברסיטת תל-אביב. קשר מעוניין לפרסם מאמרי מחקר מקוריים וסקירות מדעיות בכל הנושאים הנוגעים לתולדות אמצעי התקשורת ואנשי התקשורת היהודים, לפעולתם ולהשפעתם, במבט רב תחומי. כל המאמרים יועברו לשיפוט "עיוור" לקוראים מתוך המועצה המדעית ואם יש צורך בכך, גם מחוצה לה. המציעים מתבקשים להגיש את המאמר בתכנת Word לכתובת המערכת: presstau@post.tau.ac.il ויקבלו תשובה תוך שלושה חודשים. האורך הממוצע של המאמר לא יעלה על 8,000 מילים. הערות והביבליוגרפיה יבואו בסוף המאמר. שיטת הציטוט בהתאם לדיסציפלינה.

המערכת מזמינה סקירות וביקורות על ספרים חדשים בתחום עיסוקו של כתב העת ותציע ביקורות כאלה גם בעצמה. קשר מפרסם גם רשימה של עבודות דוקטוראט ותזות לתואר שני שאושרו לאחרונה בצירוף תמצית של 250 מילים לכל היותר לתזיה ו-500 לדוקטורט.